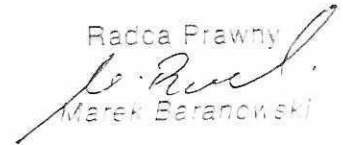

Projekt

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ GMINY STĘSZEW

Radca Prawny

Marek Baranowski

z dnia ..... 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Stęszew na lata 2024 – 2026.

Na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.) Rada Miejska Gminy Stęszew uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Stęszew na lata 2024 – 2026 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Stęszew.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej Gminy Stęszew
z dnia .....r.

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2024-2026**

Stęszew 2023

WPROWADZENIE

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Założeniem Programu jest wspieranie rodzin, w szczególności tych, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze. Program zakłada działania mające na celu pomoc rodzinie w przywróceniu jej prawidłowego funkcjonowania poprzez odzyskanie lub nabycie umiejętności właściwego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. Program został opracowany na podstawie sprawozdań Ośrodka Pomocy Społecznej w Stęszewie oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Do zadań własnych Gminy wynikających z art.176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art 29 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 zadania ministra właściwego do spraw rodziny ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

I. DIAGNOZA

1. Analiza danych dotyczących rodzin będących w Ośrodku Pomocy Społecznej w Stęszewie.

Problemy społeczne w gminie Stęszew rozwiązuje przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy sądu, policji, instytucji oświatowych, podmiotów leczniczych i środowiska lokalnego.

Punktem wyjścia do określenia zadań w Gminnym Programie Wspierania Rodziny jest analiza środowiska lokalnego.

Tabela nr 1: Liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej

Rok	Liczba świadczeniobiorców
2020	192
2021	194
2022	161

Zródło: Opracowanie własne OPS w Stęszewie

Z przedstawionych danych wynika, że liczba osób i rodzin korzystających z świadczeń pomocy społecznej w poszczególnych latach pozostaje na porównywalnym poziomie z wyraźną tendencją spadkową w 2022 roku. Wpływ na taką sytuację niewątpliwie ma fakt niskiej stopy bezrobocia w powiecie poznańskim, a także liczne programy Rządowe skierowane dla osób i rodzin o niskich dochodach.

Tabela nr 2. Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022

Rok	Ogółem rodziny z dziećmi	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci i więcej
2020	55	21	17	17
2021	51	21	15	15
2022	42	15	11	16

Zródło: Opracowanie własne OPS w Stęszewie

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że liczba rodzin z dziećmi korzystających z świadczeń pomocy społecznej stanowiła w granicach 26% do 29% ogólnej liczby świadczeniobiorców. Niepokojącym wydaje fakt, że ponad 70% świadczeniobiorców stanowią osoby, które nie posiadają dzieci, bądź ich dzieci są już dorosłe. Charakteryzując rodziny ze względu na liczbę dzieci obserwujemy na przestrzeni badanych lat, że wbrew utartym stereotypom na temat ubóstwa rodzin wielodzietnych, z świadczeń pomocy społecznej skorzystała stosunkowo duża liczba rodzin z jednym dzieckiem.

Tabela nr 3: Główne powody przyznania pomocy w latach 2020- 2022.

Główne powody przyznania pomocy	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	66	128	65	122	67	109
Bezrobocie	37	89	40	87	30	57
niepełnosprawność	56	87	48	78	47	68
Długotrwała lub ciężka choroba	96	140	104	162	80	112
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gosp. domowego	23	93	13	53	15	61
alkoholizm	4	5	8	10	8	9
Przemoc w rodzinie	1	2	1	2	1	2

Źródło: Opracowanie własne OPS w Sęszewie

Przedstawiając powyższą tabelę, należy podkreślić, że przedstawione dane nie stanowią sumy danych przedstawionych w tabeli nr 1, ponieważ w przypadku rodziny może wystąpić więcej niż jedna przesłanka mająca wpływ na przyznanie pomocy. Analizując powyższe zestawienie konieczne jest zwrócenie uwagi na fakt, że na przestrzeni badanego okresu dominującym problemem rodzin jest długotrwała lub ciężka choroba, bo dotyczy: w 2020 roku 50% ogólnej liczby świadczeniobiorców, w 2021 roku 54% a w 2022 roku 50% klientów pomocy społecznej. Natomiast analizując powody przyznawania pomocy nie można pominąć

problemu dotyczącego bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wprawdzie stanowi 12% w roku 2020, 7% w 2021r i 9% w 2022 r. ogólnej liczby świadczeniobiorców, to jednak wymaga szczególnej uwagi i kompleksowych rozwiązań.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. W tym celu Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie zatrudnia 1 asystenta rodziny.

Tabela nr 4. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny

Rok	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	13	13	17
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny	40	39	43
Liczba asystentów rodziny	1	1	1

źródło: opracowanie własne OPS w Stęszewie

Wsparcie asystenta rodziny ma ochronić rodziny przed umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Zakres obowiązków asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy. To m.in. motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a w konsekwencji poprawa bytu materialnego. Asystent rodziny stale współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Asystent rodziny nie musi współpracować wyłącznie z jedną rodziną. Liczba rodzin, z którymi asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę uzależniona jest od stopnia trudności wykonywanych działań w przypadku każdej z nich. Nie może być to jednak więcej niż 15 rodzin jednocześnie.

W przypadku niemożności zapewnienia dzieciom opieki i wychowania przez rodziców zachodzi konieczność umieszczenia ich w pieczy zastępczej. Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych

i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym. Piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej oraz w formie instytucjonalnej. Jedną z najpopularniejszych form rodzinnej pieczy zastępczej jest rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna) oraz rodzinny dom dziecka. Do form instytucjonalnej pieczy zastępczej należą: placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne. Do domów dziecka, placówek gwarantujących całodobowe utrzymanie, kierowane są dzieci i młodzież, których potrzeby stale lub okresowo nie mogą być zaspokajane w domu rodzinnym. Oznacza to, że domy dziecka są powołane do istnienia dla dzieci i młodzieży zaniedbanych środowiskowo, których rodzina nie wywiązuje się z powierzonych zadań.

Nie można ustanowić pieczy zastępczej dla dziecka, którego przynajmniej jeden z rodziców ma pełnię władzy rodzicielskiej.

Odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej określa art. 191 ust. 9 i 10 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej w poszczególnych latach oraz koszty gminy wynikające z realizacji Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej przedstawia tabela 5.

Tabela nr 5: Liczba dzieci z terenu gminy Stęszew przebywających w pieczy zastępczej oraz koszty gminy wynikające z realizacji Ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rok	2020	2021	2022
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	19	14	14

Odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	203 589,38	198 143,91	179 771,44
--	------------	------------	------------

Źródło: opracowanie własne OPS w Stęszewie

Przedstawiając powyższe dane można zauważyć na przestrzeni badanych lat tendencję zniżkową w liczbie dzieci umieszczonej w pieczy zastępczej w stosunku do roku 2020. Niestety nie wynika to z faktu, iż dzieci powracają do rodzin biologicznych, lecz jest raczej efektem uzyskania przez dzieci pełnoletności. Optymistycznym natomiast jest to, że nie obserwujemy drastycznego wzrostu liczby dzieci wymagających umieszczenia w pieczy zastępczej. W zakresie ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej następuje systematyczny wzrost kosztów utrzymania.

W gminie Stęszew najczęściej stosowaną formą pieczy zastępczej jest rodzina zastępcza. Na pokrycie podstawowych wydatków związanych ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem, rodzice zastępczy otrzymują świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania w minimalnej wysokości 660 zł miesięcznie (rodziny spokrewnione) i 1000 zł (rodziny niespokrewnione).

Liczbę dzieci oraz odpłatność gminy za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych przedstawia tabela 6.

Tabela nr 6. Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych

Rok	2020	2021	2022
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	14	9	7
Odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	49 224,00	47 862,44	40 466,04

Źródło: opracowanie własne OPS w Stęszewie

Inną formą pieczy zastępczej świadczoną na rzecz dziecka w gminie Stęszew są Domy Dziecka (instytucjonalna forma pieczy zastępczej).

Liczbę dzieci oraz koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przedstawia tabela 7.

Tabela 7. Dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

Rok	2020	2021	2022
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	5	5	7

Odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	154 365,38	150 281,47	139 305,40
--	------------	------------	------------

Źródło: opracowanie własne OPS w Stęszewie

2. Głównie działania Ośrodka Pomocy Społecznej podejmowane na rzecz rodziny z dziećmi.

Głównym celem wspierania rodziny była (i jest) poprawa funkcjonowania rodziny w zakresie wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej w rodzinach wymagających wsparcia asystenta rodziny. Prowadzona jest praca mająca na celu rozwiązywanie problemów opiekuńczo-wychowawczych, socjalno-bytowych. Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. przywrócono kompetencje rodzicielskie, pracę z rodziną w formie pomocy terapeutycznej, podjęcie leczenia odwykowego; poprzez pozytywną zmianę w sferze zawodowej rodziców, poprzez nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęciem/utrzymaniem pracy; w sferze socjalnej poprzez spłacanie zadłużenia w opłatach za czynsz, złożenie wniosku o dodatek mieszkaniowy, zabezpieczanie dzieci w świadczenia alimentacyjne, złożenie wniosku o mieszkanie socjalne, finansowanie pobytu dzieci w przedszkolu; w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci, wyjazdy dzieci na kolonie.

II. CELE PROGRAMU

1. Cel główny

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych w gminie Stęszew.

2. Cele szczegółowe

Cele	Zadania
Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin	<ul style="list-style-type: none"> -monitorowanie i stała diagnoza warunków życia rodzin; ·zapewnienie pomocy finansowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej; ·objęcie pomocą dzieci, szczególnie w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki, organizowanie wypoczynku letniego, -umożliwienie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego; -praca z rodziną poprzez prowadzenie szeroko pojętej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych;

	<ul style="list-style-type: none"> ·zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia; ·podejmowanie działań wspierających, mających na celu aktywizację społeczno-zawodową rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w celu umożliwienia im podjęcia zatrudnienia;
Wspomaganie funkcjonowania rodziny	<ul style="list-style-type: none"> -współpraca wszystkich podmiotów działających na rzecz rodziny; -wspieranie i propagowanie różnych form aktywności działającej na rzecz wspomagania rodzin i umacniania więzi rodzinnych; - finansowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci tj. świetlic o charakterze opiekuńczo-wychowawczym; -zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących; - rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego i prawnego); - podejmowanie działań mających na celu powrót do rodzin biologicznych dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej; - rozwój i wykorzystywanie bazy sportowej w celach edukacyjnych;
Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym	<ul style="list-style-type: none"> ·realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych; ·wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc materialną - stypendia, podręczniki, udział w projektach UE; ·wspieranie potrzeb edukacyjnych dla dzieci wykazujących problemy edukacyjne; ·udzielanie wsparcia psychologicznego uczniom wymagającym takiej formy wsparcia oraz ich rodzicom; ·organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców; ·wzbogacenie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych; ·prowadzenie świetlic szkolnych;
Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo	<ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna z rodziną znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzona przez pracownika socjalnego; -zatrudnienie asystenta rodziny; -prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową; ·podejmowanie działań w celu zapewnienia objęcia nadzorem kuratora nad małoletnimi pozbawionymi wystarczającej opieki ze strony rodziców; -wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach pozaszkolnych; -organizowanie w szkole kółek zainteresowań, zajęć wyrównawczych;
Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży, zapobieganie zjawiskom przemocy oraz profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> -udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy; -zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych; -prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, zwłaszcza skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, na temat uzależnień i ich negatywnych skutków; ·realizacja programów dot. uzależnień, agresji, adresowanych do dzieci;

III. ODBIORCY GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Rodziny z miasta i gminy Stęszew ze szczególnym uwzględnieniem rodzin niewydolnych wychowawczo.

IV. OCZEKIWANIA I REZULTATY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo -wychowawczymi.
2. Poprawa bezpieczeństwa rodziny i dziecka.
3. Poprawa sytuacji dziecka w rodzinie.
4. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
5. Poprawa funkcjonowania rodziny w celu stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

V. REALIZATORZY GMINEGO PROGRAMU

Zadania wynikające z Gminnego Programu będą realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie przy współudziale Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poznaniu, Policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp. i Powiatowego Urzędu Pracy.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zadań Programu może być finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego,
- z dotacji celowych z budżetu państwa,
- ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł, w tym z Unii Europejskiej.

VII. MONITORING PROGRAMU

Monitoring programu będzie oparty na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Stęszewie w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny. Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

